

CC Prevenirea și controlul infecțiilor

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ STANDARD

GESTIONAREA FOCARELOR INTRASPITALICEȘTI

POS: PCI -10

- **SCOPUL PREZENTEI PROCEDURI**

este de a unifica conduita în cazul unui focar suspect sau confirmat al unei boli infecțioase, pentru a preveni afectarea sănătății personalului medical, pacienților, aparținătorilor, precum și pentru a preveni contaminarea mediului.

- **DOMENIUL DE APLICARE A POS**

Prezenta procedură se aplică în toate subdiviziunile instituției în care se desfășoară activități de tratament și îngrijire a pacienților în cazul când se confruntă cu un focar cunoscut sau suspect de infecție/boală transmisibilă.

Cadrul legislativ

Reglementări internaționale:

- Guideline for Isolation Precaution: Preventing transmission of Infectious Agents in Healthcare Settings, CDC 2007.

Reglementări naționale:

- Ordinul MS al RM nr. 385 din 12.10.2007, Cu privire la aprobarea definițiilor de caz pentru diagnosticul, evidența și raportarea bolilor transmisibile în Republica Moldova.
- Ordinul MS al RM nr. 371 din 03.06.2010, Cu privire la organizarea măsurilor de profilaxie și combatere a holerei și altor boli diareice acute.
- HG nr. 1431 din 29.12.2016 pentru aprobarea Regulamentului privind sistemul de alerte precoce și răspuns rapid pentru prevenirea, controlul bolilor transmisibile și evenimentelor de sănătate publică.
- Dispoziția MSMPS nr. 586-d din 20.09.2017, Cu privire la supravegherea epidemiologică la gripă, IACRS și SARI prezentarea informației săptămânale de către CSP teritoriale în sistemul de supraveghere epidemiologică.

Reglementări interne:

- POS: privind igiena mâinilor; POS: privind manipularea lenjeriei; POS: privind procesul de sterilizare; POS: privind gestionarea deșeurilor medicale; POS: privind evidența, supravegherea și controlul IAAM; POS: privind dezinfecția și curățenia (salon, coridor, grup sanitar, după externarea pacientului, echipamente, săli de tratament).

Mecanismul de transmitere al infecțiilor

Focar epidemic:

- zona, spațiul, arealul în care se găsesc surse de agenți patogeni cu potențial de diseminare spre organismele receptive

Verigile procesului epidemic:

- Sursa de agenți patogeni
- Mecanismul specific de transmitere al agenților patogeni
- Receptivitatea populației

Măsuri antiepidemice:

- măsuri îndreptate spre neutralizarea sursei de agenți patogeni
- măsuri îndreptate spre neutralizarea mecanismului de transmitere a agenților cauzali
- măsuri îndreptate spre creșterea imunorezistenței populației

Gestionarea focarelor intra-spitalicești implică identificarea promptă a focarului, implementarea măsurilor de control al infecțiilor pentru a preveni transmiterea ulterioară, comunicarea cu personalul și pacienții, monitorizarea și evaluarea continuă a răspunsului la focar

Măsuri îndreptate spre sursa de agenți infecțioși

1. Izolarea bolnavilor

- medicul curant va asigura izolarea pacienților suspecti sau confirmați cu o infecție pentru a reduce șansele de răspândirea bolii și va ajusta tratamentul după caz. În cazul unui număr mai mare de îmbolnăviri, decizia de carantinare a secției va fi luată de către Consiliul administrativ, conform propunerii și recomandărilor făcute de către Serviciul sanitar-epidemiologic și Comitetul instituțional de prevenire și control al IAAM

2. Medicul curant

- va anunța SSE privind apariția cazurilor suspecte sau confirmate de maladii infecțioase

3. Serviciul sanitar-epidemiologic:

- va ancheta cazurile și va veni cu recomandări privind măsurile antiepidemice necesare de implementat;
- va evalua măsurile antiepidemice din secție, ca rezultat al anchetei primare a focarului, cum ar fi izolarea bolnavului, respectarea regimului antiepidemic, organizarea și efectuarea dezinfecției curente, instruirea pacientului privind măsurile igienice și de restricție

Măsuri îndreptate spre sursa de agenți infecțioși

4. Șeful secției:

- va garanta aplicarea măsurilor antiepidemice
- va identifica și monitoriza contactele pe toată perioada de incubație

5. Igienizarea și dezinfectarea: pentru a reduce riscul de infecție, suprafețele și obiectele sunt igienizate și dezinfectate conform POS:PCI-10

6. Utilizarea EPP: Personalul medical și alte persoane care contactează cu persoanele suspecte sau infectate trebuie să utilizeze EPP conform procedurii

7. Îmbunătățirea igienei personale: personalul medical va promova și încuraja atât pacienții cât și colegii să practice spălarea regulată a mâinilor și acoperirea gurii și a nasului la strănut sau tuse, pentru a ajuta la reducerea răspândirii bolii

TRANSMITEREA OM DE LA OM

Contact
Direct

Contact
Indirect

Picături

Pe calea
aerului

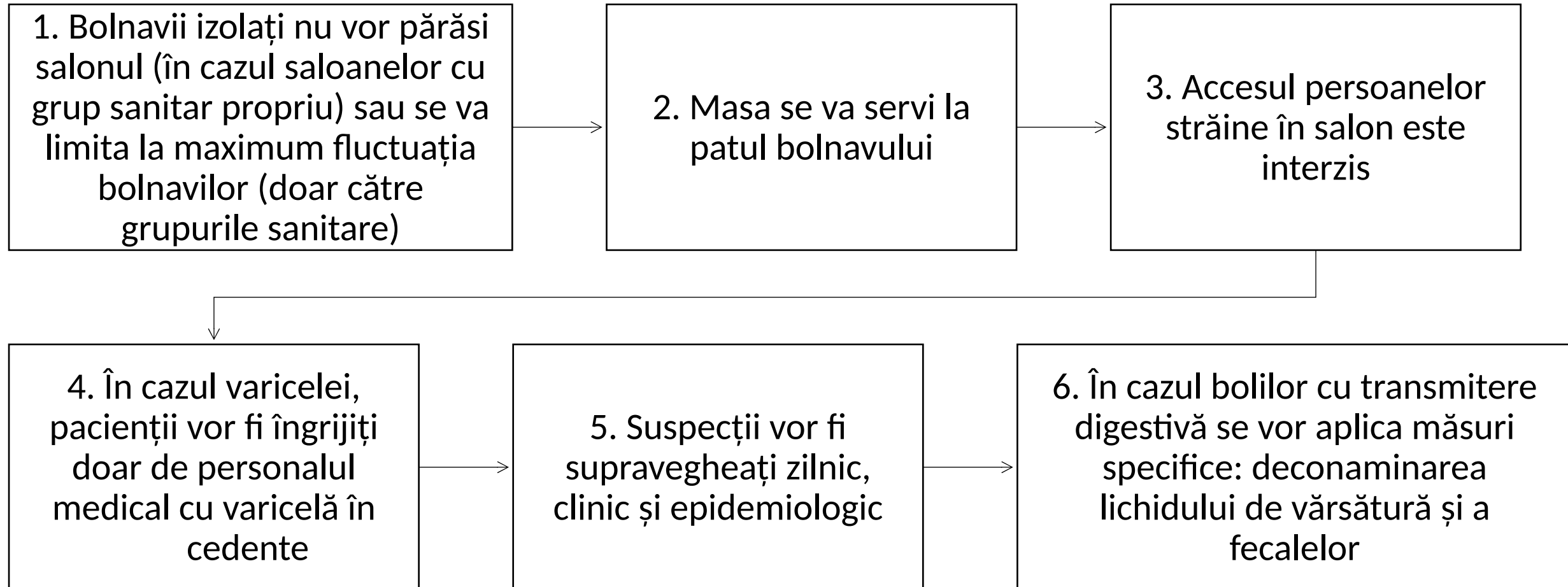
Fecal -
oral

- Patogenii habitează organismul uman
- Ex: HIV, Herpesvirus, Ebola etc.
- Patogenii supraviețuiesc în condiții dure ale mediului
- Agentul patogen este preluat de pe suprafețe sau aer
- Ex: Influența, norovirus etc.
- Patogenii se răspândesc pe calea picăturilor, dar nu supraviețuiesc mult în această formă
- Ex: Ebola, Bordetella pertusis etc.
- Patogenii sunt aerosolizați și rămân infecțioși în această stare
- Ex: Influenza, tuberculoza etc.
- Patogenii sunt transmiși prin apa sau mâncarea contaminată
- Ex: holera, norovirus, shigella etc.

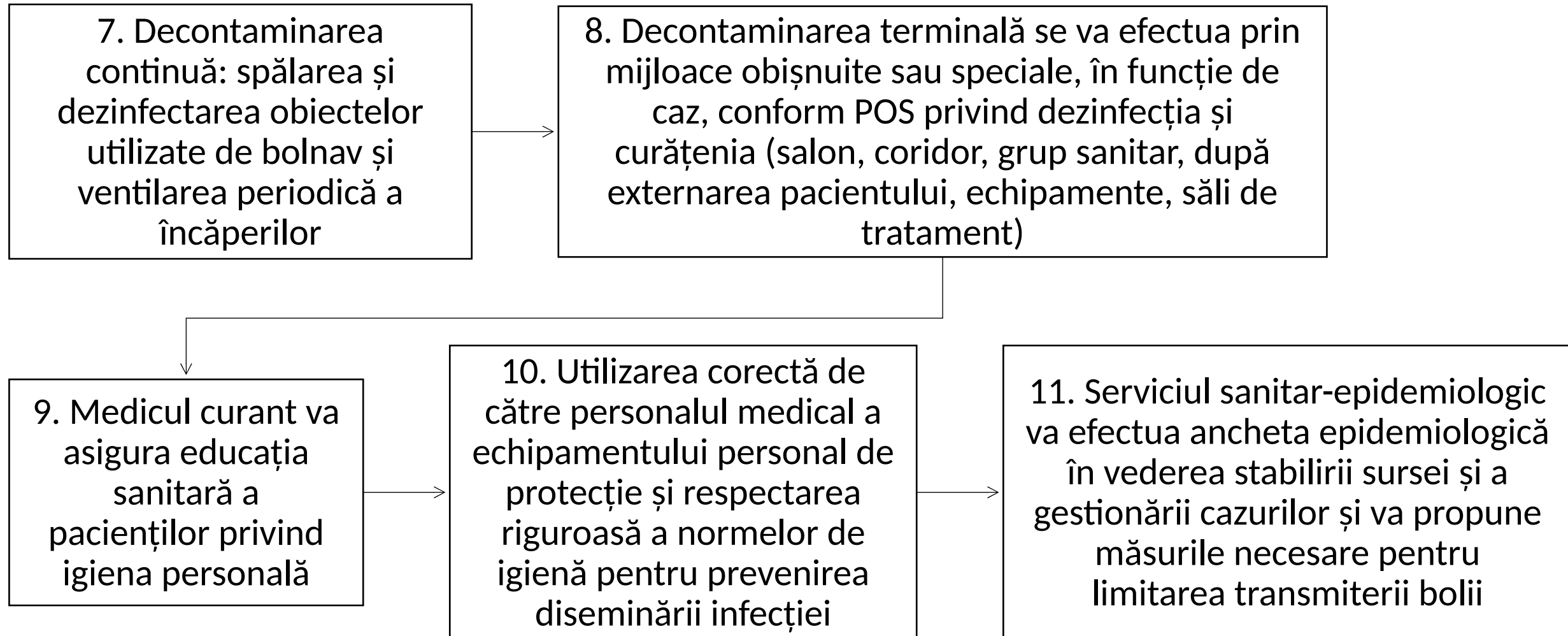
Măsuri îndreptate spre neutralizarea mecanismului de transmitere a agenților cauzali

Măsuri în focar la nivelul secțiilor clinice, inclusiv secțiile ATI:

Măsuri îndreptate spre neutralizarea mecanismului de transmitere a agenților cauzali

Măsuri în focar la nivelul secțiilor clinice, inclusiv secțiile ATI:

Măsuri îndreptate spre neutralizarea mecanismului de transmitere a agenților cauzali

Precauțiuni STANDARD

- măsurile minime obligatorii de prevenire a infecției care se aplică tuturor pacienților îngrijiți
- indiferent de statutul de infecțiozitate suspectat sau confirmat

Precauțiunile standard includ:

- conform POS privind igiena mâinilor

Efectuarea igienei mâinilor

Utilizarea EPP

- 2 (mănuși, halate, protectoare faciale), în dependență de expunerea anticipată
- Igiena mâinilor este întotdeauna etapa finală după îndepărtarea și aruncarea echipamentului

Măsuri îndreptate spre neutralizarea mecanismului de transmitere a agenților cauzali

Practici sigure

- de injectare, proceduri specifice pentru a preveni transmiterea bolilor infecțioase de la un pacient la altul
- sau între un pacient și personalul medical în timpul preparării și administrării medicamentelor de uz parenteral

Manipularea în condiții de siguranță a

- echipamentelor medicale sau contactul cu suprafețele potențial contaminate din
- imediata apropiere a pacientului, proceduri specifice pentru prevenirea transmiterii bolilor infecțioase de la un pacient la altul

Igiena respiratorie și eticheta de tuse

- ca element al precauțiunilor standard care se adresează în primul rând pacienților și însoțitorilor acestora cu simptomatologie de posibilă infecție respiratorie care se aplică oricărei persoane cu asemenea manifestări când intră în unitatea sanitară

Măsuri îndreptate spre neutralizarea mecanismului de transmitere a agenților cauzali.

Precauțiuni adiționale adresate căii de transmitere

Precauțiuni de contact

Aceste precauțiuni trebuie utilizate adițional precauțiunilor standard, pentru pacienții care sunt infectați sau colonizați cu infecții care se pot transmite prin contact direct sau indirect altor pacienți

Transmiterea este facilitată când:

Igiena mâinilor personalului ce asigură actul medical/îngrijire este insuficientă

Echipamentul nu este curat, dezinfectat sau sterilizat corespunzător

Patogenii sunt transferați prin instrumentar

Măsuri îndreptate spre neutralizarea mecanismului de transmitere a agenților cauzali.

Precauțiuni adiționale adresate căii de transmitere

Precauțiuni pentru transmiterea prin picături

Transmiterea prin picături:

- Picăturile infecțioase expulzate, atunci când se strănută sau se tușește, sunt prea grele pentru a pluti prin aer și se transferă la mai puțin de 2m de la sursă

Răspândirea picăturilor poate fi:

Directă – se realizează când acestea ajung la nivelul mucoaselor sau sunt inhalate

Indirectă – se realizează când acestea cad pe suprafețe sau mâini și sunt transmise pe mucoase sau alimente. Acest mod de transmitere este mai frecvent și este descris în infecțiile respiratorii comune, gripa, infecții cu virus sincițial, etc..
instrumentar

Măsuri îndreptate spre neutralizarea mecanismului de transmitere a agenților cauzali. Precauțiuni adiționale adresate căii de transmitere

STOP

Pentru întreg personalul medical
Precauțiuni de
Contact
Adițional la Precauțiunile Standard

STOP

!!! VIZITATORI !!!
adresați-vă unei asistente pentru informații înainte de a intra în salon

Înainte de a intra în salon/zona de îngrijire

La ieșirea din salon/zona de îngrijire

1

Efectuați igiena mâinilor

2

Îmbrăcați halatul chirurgical de unică folosință

3

Îmbrăcați mănuși

1

Scoateți mănușile și aruncați-le în containerul pentru deșeuri medicale periculoase

2

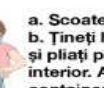
Efectuați igiena mâinilor

3a

a. Scoateți halatul de protecție

3b

b. Țineți halatul departe de corp și pliați partea contaminată spre interior. Aruncați halatul în containerul pentru deșeuri medicale periculoase

4

Efectuați igiena mâinilor

Precauțiuni Standard

Respectați mereu aceste precauțiuni standard

- Efectuați igiena mâinilor înainte și după orice contact cu pacientul
- Folosiți EPP când există riscul de expunere la fluidele biologice
- Utilizați și eliminați în siguranță obiectele tăietor-întepătoare
- Păstrați curățenia mediului spitalicesc
- Igienizați echipamentul folosit la mai mulți pacienți
- Respectați igiena respiratorie și eticheta de tuse
- Folosiți tehnica aseptică
- Manipulați și eliminați în siguranță deșeurile și lenjeria utilizată

STOP

Pentru întreg personalul medical
Precauțiuni de transmitere prin
Picături
Adițional la Precauțiunile Standard

STOP

!!! VIZITATORI !!!
adresați-vă unei asistente pentru informații înainte de a intra în salon

Înainte de a intra în salon/zona de îngrijire

La ieșirea din salon/zona de îngrijire

1

Efectuați igiena mâinilor

2

Îmbrăcați o masă chirurgicală

3

Îmbrăcați ochelari de protecție sau vizieră

1

Scoateți ochelarii/viziera de protecție

2

Efectuați igiena mâinilor

3

Scoateți masca chirurgicală și aruncați-o în containerul pentru deșeuri medicale periculoase

4

Efectuați igiena mâinilor

Precauțiuni Standard

Respectați mereu aceste precauțiuni standard

- Efectuați igiena mâinilor înainte și după orice contact cu pacientul
- Folosiți EPP când există riscul de expunere la fluidele biologice
- Utilizați și eliminați în siguranță obiectele tăietor-întepătoare
- Păstrați curățenia mediului spitalicesc
- Igienizați echipamentul folosit la mai mulți pacienți
- Respectați igiena respiratorie și eticheta de tuse
- Folosiți tehnica aseptică
- Manipulați și eliminați în siguranță deșeurile și lenjeria utilizată

Măsuri îndreptate spre neutralizarea mecanismului de transmitere a agenților cauzali. Precauțiuni adiționale adresate căii de transmitere

Precauțiuni pentru transmiterea aerogenă

```
graph TD; A[Precauțiuni pentru transmiterea aerogenă] --> B[Măsurile suplimentare de precauție care vizează calea de transmitere includ:]; A --> C[Transmiterea aeriană se realizează prin intermediul particulelor ≤5μm, care pot fi transferați prin intermediul curenților de aer pe o distanță mai mare de 2m de la sursă]; A --> D[Plasarea pacientului în izolator, unde la necesitate se vor crea condițiile de presiune negativă a aerului în raport cu spațiile adiacente]; A --> E[Crearea condițiilor de presiune negative se adresează Departamentului de ATI, iar decizia va fi luată la recomandarea Comitetului instituțional de prevenire și control al IAAM]; A --> F[În secțiile clinice, în absența camerelor cu presiune negativă, pacientul va fi plasat singur în salon care are grup sanitar și duș];
```

Măsurile suplimentare de precauție care vizează calea de transmitere includ:

Transmiterea aeriană se realizează prin intermediul particulelor $\leq 5\mu\text{m}$, care pot fi transferați prin intermediul curenților de aer pe o distanță mai mare de 2m de la sursă

Plasarea pacientului în izolator, unde la necesitate se vor crea condițiile de presiune negativă a aerului în raport cu spațiile adiacente

Crearea condițiilor de presiune negative se adresează Departamentului de ATI, iar decizia va fi luată la recomandarea Comitetului instituțional de prevenire și control al IAAM

În secțiile clinice, în absența camerelor cu presiune negativă, pacientul va fi plasat singur în salon care are grup sanitar și duș

Măsuri îndreptate spre neutralizarea mecanismului de transmitere a agenților cauzali. Precauțiuni adiționale adresate căii de transmitere

STOP

Pentru întreg personalul medical
Precauțiuni de transmitere
Aerogenă
Adițional la Precauțiunile Standard

STOP

VIZITATORI
adresati-vă unei asistente pentru informații înainte de a intra în salon

Înainte de a intra în salon/zona de îngrijire

La ieșirea din salon/zona de îngrijire

1

Efectuați igiena mâinilor

2

Aplicați o mască tip respirator

3

Ajustați masca

4

Îmbrăcați ochelari de protecție sau vizieră

1

Scoateți ochelarii/viziera de protecție

2

Efectuați igiena mâinilor

3

Scoateți masca de tip respirator și aruncați-o în containerul pentru deșeuri medicale periculoase

4

Efectuați igiena mâinilor

Precauțiuni Standard

Respectați mereu aceste precauțiuni standard

- Efectuați igiena mâinilor înainte și după orice contact cu pacientul
- Folosiți EPP când există riscul de expunere la fluidele biologice
- Utilizați și eliminați în siguranță obiectele tăietor-înțepătoare
- Păstrați curățenia mediului spitalicesc
- Igienizați echipamentul folosit la mai mulți pacienți
- Respectați igiena respiratorie și eticheta de tuse
- Folosiți tehnica aseptică
- Manipulați și eliminați în siguranță deșeurile și lenjeria utilizată

STOP

Pentru întreg personalul medical
Precauțiuni combinate:
picături + contact
Adițional la Precauțiunile Standard

STOP

!!! ZONĂ RESTRICȚIONATĂ PENTRU VIZITATORI !!!

Înainte de a intra în salon/zona de îngrijire

La ieșirea din salon/zona de îngrijire

1

Efectuați igiena mâinilor

2

Îmbrăcați halatul chirurgical de unică folosință

3

Îmbrăcați o masă chirurgicală

4

Îmbrăcați ochelari de protecție sau vizieră

5

Efectuați igiena mâinilor

6

Îmbrăcați mănuși

1

Scoateți mănușile și aruncați-le în containerul pentru deșeuri medicale periculoase

2

Efectuați igiena mâinilor

3a

a. Scoateți halatul de protecție

3b

b. Țineți halatul departe de corp și pliați partea contaminată spre interior. Aruncați halatul în containerul pentru deșeuri medicale periculoase

4

Efectuați igiena mâinilor

5

Scoateți ochelarii/viziera de protecție

6

Efectuați igiena mâinilor

7

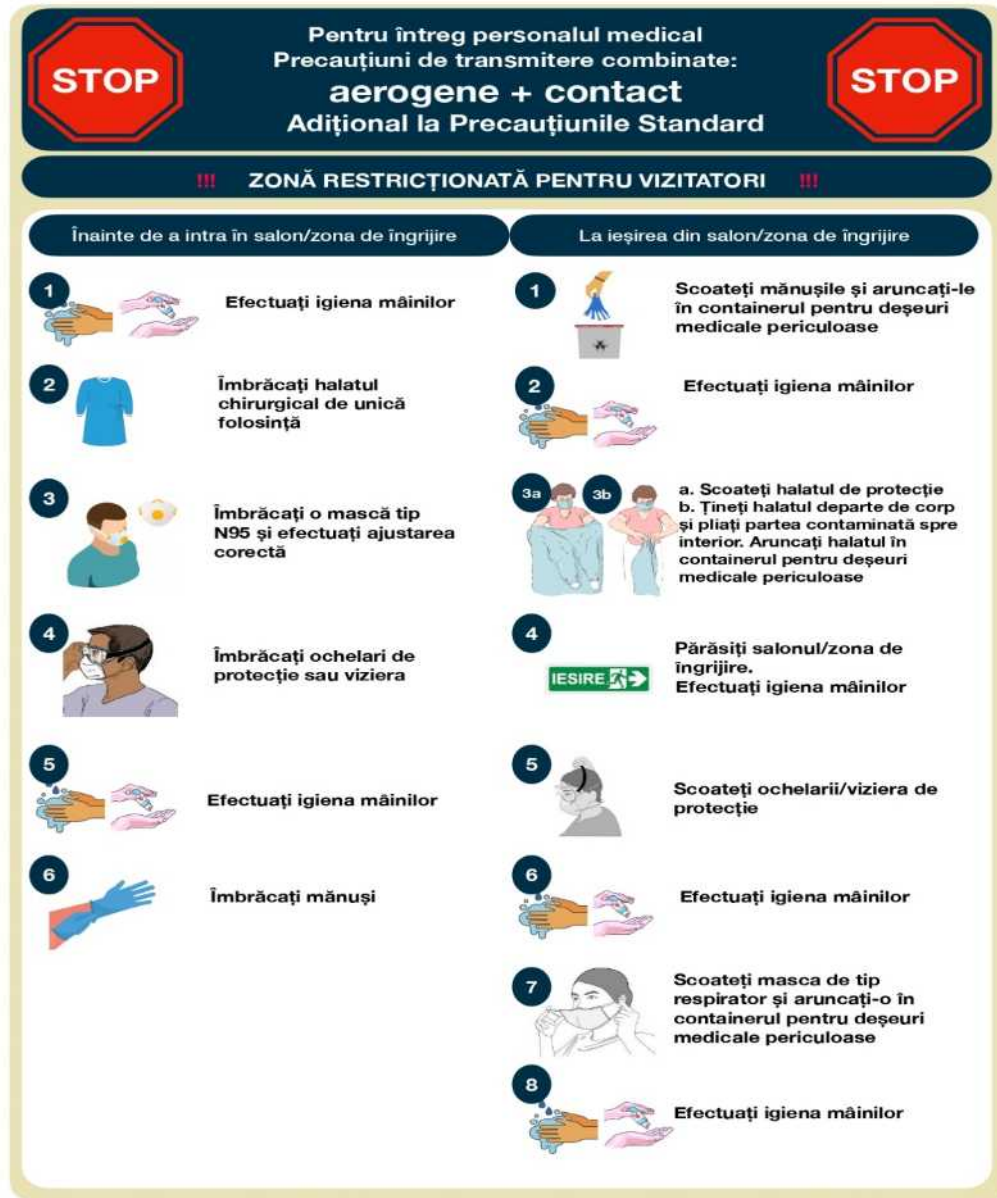
Scoateți masca chirurgicală și aruncați-o în containerul pentru deșeuri medicale periculoase

8

Părăsiți salonul/zona de îngrijire. Efectuați igiena mâinilor

Măsuri îndreptate spre neutralizarea mecanismului de transmitere a agenților cauzali. Precauțiuni adiționale adresate căii de transmitere

Semnalizarea. Izolarea

Aceste precauțiuni și pictograme sunt cunoscute de tot personalul

Pictogramele vor fi afișate pe ușa pacientului de către asistenta medicală la indicația medicului curant

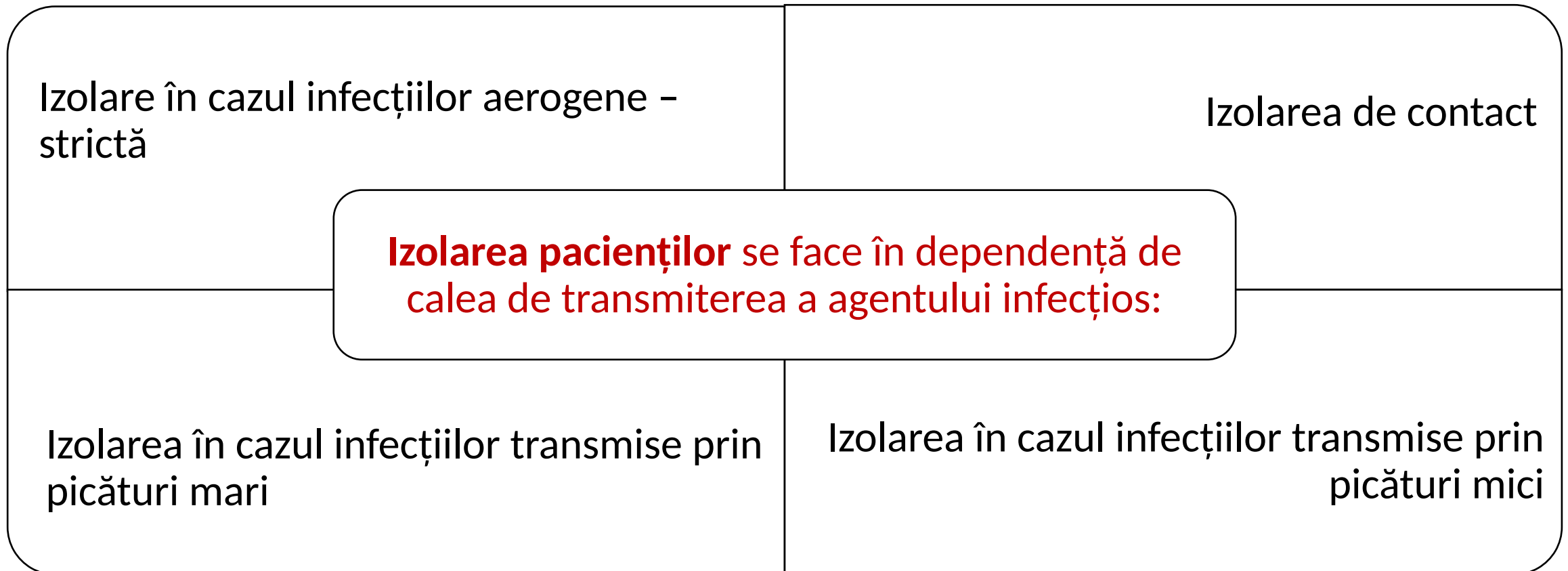
Se vor utiliza pictograme unice după tipul de transmitere și izolare caracteristică și informații despre tipul de precauții ce trebuie respectate, conform Anexei 2

Responsabilitatea afișării pictogramelor pe ușa salonului unde este izolat pacientul, o poartă medicul curant

Asistenta medicală superioară a secției, va asigura prezența la post a instrucțiunilor privind precauțiunile standard și adiționale, la loc vizibil și accesibil pentru tot personalul medical

Semnalizarea. Izolarea

Măsuri de recomandare: pacienții vor fi **izolați singuri** în salon, iar în cazul când nu e posibil, vor fi internați într-un salon cu mai multe paturi împreună cu alți pacienți cu **aceeași infecție**

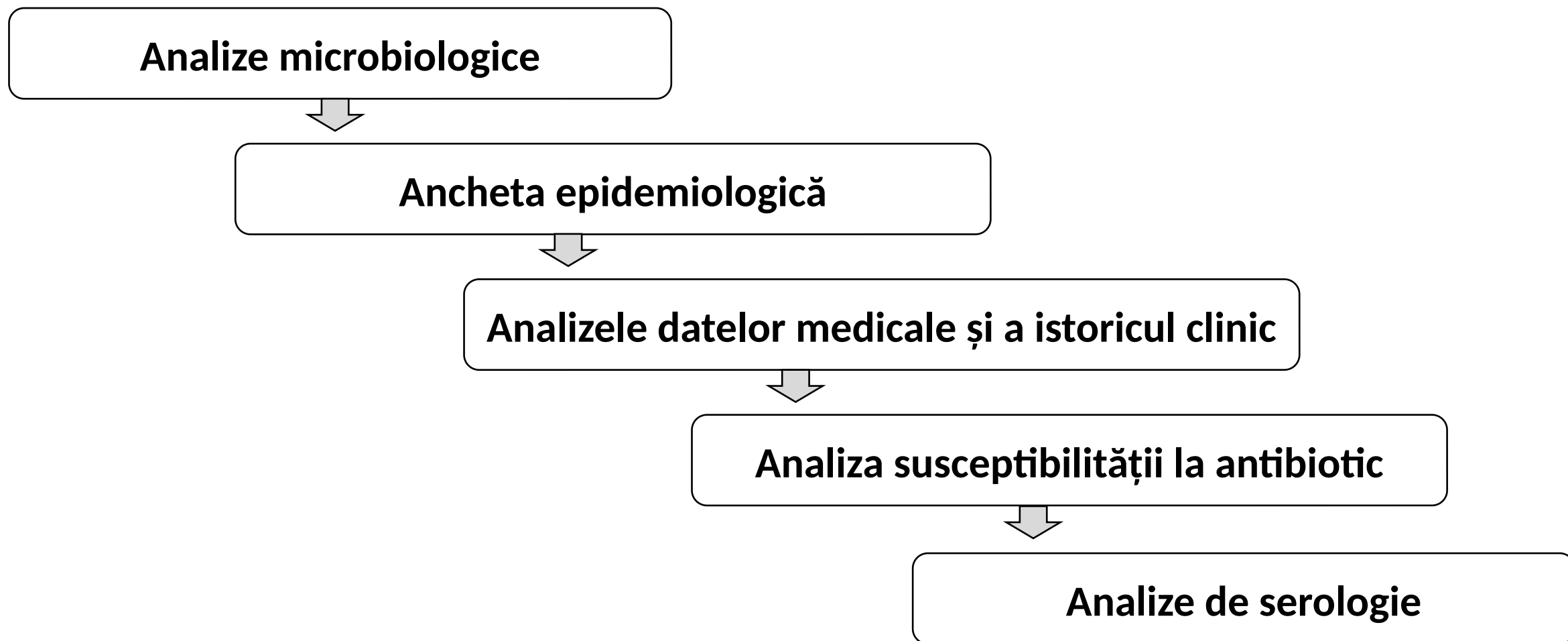

Semnalizarea. Izolarea

Managementul în depistarea focarelor intraspitalicești

Focarele intraspitalicești se pot depista în baza mai multor analize:

Plan de lichidare al focarelor intraspitalicești

Lichidarea unui focar intraspitalicesc implică următorii pași:

1. **Identificarea și notificarea:** în cazul unui focar suspect sau confirmat. Medicul curant va notifica SSE pentru a iniția răspunsul la focar;
2. **Serviciul sanitar-epidemiologic** va asigura îndeplinirea următorilor pași:
 - evaluarea riscului;
 - va oferi suport privind măsurile antiepidemice necesare de implementat și linii directorii pentru procesele de: izolare și carantină, urmărirea contactilor, efectuarea curățeniei și dezinfecției terminale, restricționarea fluxului în cadrul spitalului;
 - monitorizare și evaluare;
 - de-escaladare;
 - înregistrează cazul în Registrul de evidență a infecțiilor (F 60/e) și raportează cazul la ANSP;
 - completează „Formularul de înregistrare a pacienților infecțioși și tipului de izolare”;
 - investighează focarul epidemic și completează Fișa de anchetă epidemiologică a pacientului;
 - asigură supravegherea medicală a persoanelor contacte;
 - va evalua instalarea la necesitate a carantinei;
 - declară închiderea focarului.

Plan de lichidare al focarelor intraspitalicești

Lichidarea unui focar intraspitalicesc implică următorii pași:

3. Șeful secției va asigura:

- comunicarea clară și promptă cu personalul și pacienții cu privire la focar, starea lui și măsurile luate pentru a-l controla;
- monitorizarea pacienților și a personalului afectat pentru a furniza îngrijire adecvată;

4. **Evaluare post-focar:** medicul epidemiolog va evalua răspunsul focarului la măsurile luate, și va veni cu propuneri de îmbunătățire a domeniilor, dacă este cazul, la apariția focarelor în viitor.

Instruirea personalului

Se efectuează conform POS gestionarea focarelor intraspitalicești, în următoarele situații:

La angajare

La preluarea unei sarcini noi de serviciu sau la trecerea la alt post

La introducerea de echipamente noi sau la modificarea echipamentelor existente

La introducerea de tehnologii noi

La recomandarea medicului epidemiolog, care a constatat nereguli în aplicarea codului de procedură

Periodic, indiferent dacă au survenit sau nu schimbări în sistemul de gestionare a focarelor intraspitalicești, conform „Planului de instruire anuale ale angajaților”

Ce urmează după instruire?

- Instruirea în cascadă la locul de lucru, contra semnătură
- Testarea angajaților – pentru evaluarea cunoștințelor
- Monitorizarea zilnică a implementării și aplicării în practică

**Șeful de
subdiviziune**

- Audit intern periodic de monitorizare a implementării POS
gestionarea deșeurilor medicale

**SMC serviciilor
medicale**